

CSIKI LAPOK

Laptulajdonos: Cs. VAKÁR LAJOSNÉ
Előfizetési ár: Egész évre Pengő 6.— Negyedévre Pengő 1 50
 Félévre 3.— Példányonkénti ára 12 fillér
 Kulföldre egy évre 12 Pengő.
 Megjelenik minden vasárnap

Nyilvántartási közlemények: A főszerkesztő: Alf. Acronkai 1 Pengő
 Közlönyök nem esznek vissza.
 Hirdetést díjak a legelőzőben számítottak.
 Kiadóhivatal: Csíksereda, Apaffy Mihály-utca 56 sz.

Felolvasó szerkesztő
RÉSZEGH GYÖZŐ

„Édes Erdély itt vagyunk!”

Még reszket a szív a boldog örömtől, még homályos a szem az örömtönytől, még fülönből hang a borakadás harangja — mely a bécsi döntés nyomán — a Székelyföldre bevonuló Magyar H. névéget fogadja, mint a boldog felszabadulás előesztését bizonyítja. A boldogság és öröm, melyet Erdély felszabadulása árak valóságán érz és érszt, úgy az Anyaszék, mint Erdély népe — apraja, nagyja — az nemcsak előtűnik magyarok előtt ismeretes, de ismeretes az egész nagy világ előtt is.

Tudjuk azt is, hogy az ujjongó öröm után, megindult az imádságos munka egész Erdélyben. Az imádságos munka megállapítás, nemcsak egy passzkal jelző, a jelen esztében — mely mögött igen sokszor a gúres tér szokott lenni — hanem szent valóság. Az imádságos munkát sok minden jelzi így az is, hogy Erdélyben, legfőképpen Csík vármegyében, alig van templom megmaradt, melynek főoltáránál a nemzetiszínű szász hártyózat. Ha nézünk az utcán járó-kelők, alig találunk olyat, akinek a szíve fölött ott ne lenne a nemzetiszínű kokárda. A boltokból és kirakatakból soha el nem fogy, a nemzetiszínű díszítés, sok helyen, a házak ablakain is a nemzetiszínű függöny van. Minden, a mint tudjuk, nem parancsokra, hanem a szeretetre költött oda — hanem megkötött a dog szívek varázsolták oda, hogy a lelkék örömet hirdessenek a nemzetnek a díszítés. Ha pedig emberrel találkozik valaki és beszédebe elegedik, alig van olyan, aki ne asszal kezdend a beszélgetést: „Hála Isten, csakhogy megérthettük ezt a nagy örömet, hogy magyarok leh-tünk újra!” — Egyik boltban Csíkban, vásárlás közben megálltam egy kis fiút. Akkor volt — a mint Erdélyben mondanak — hogy a fődből is alig látszott ki a még is édesanyja — fogassak látszó kérdésre — „Még egy te kis fiú?” járt a szíve, hogy a boldog, csillogó szemekkel vágt ki „Igas magyar”. — Nem lehet lelki az a mosolygás, mely azon a csúppit honvédeljélt arcokon tündérelt, ahogy ezt a mondhaták.

Nem tudás tehát azt mondani, hogy Erdélynek népe, földje, levegője, víze, ége és csillaga, boldog hogy újra magyar lehet. Nem tudás az is, amikor azt mondjuk, hogy Erdélyben ma minden írod, minden munkahely tempóm, ahol meghatott szívi székely magyarok, dolgoznak az áldott Magyar H. záért, az önmagukért való munkán keresztül.

Mikor az ember látja az emberi szívből, lelkekből mindenből kiszáradó boldog örömet, melyet a felszabadulás rajzolt mindenne, önténelenül arra is kell gondolni, arra a szenvedést, csontvelőig ható szenvedéseket, melyeket a 22 év gyötrelmes esztendőin keresztül, Erdély népe átelt.

Mégis az ünneprontók, most is jelentkestek. Természetes, hogy az örömmujongásban nem nagyon lehetett észrevenni őket, de a munka esztendőben annál jobban Ugyanis, ha egy korlátolt vagy kishitű ember szíjén kissejelt valami fölélet és bosszú vagy panasz, cossa, az ünneprontók azonnal észrevették. Nekik ez jól jött és nagy hírtelen cikkeket kezdtek róla, otyhá ültetve fel a dogot, mióta súlyos elégedetlenség pláne csatlódás, amennyiben a felszabadulást lelkét. Vagy ha valaki, az első 24 órában nem kapta meg azt a hivatali bizonyítást, mint amit remélt, megint általános elégedetlenségről beszéltek az ünneprontók. Mivolt mind-ezzel az ünneprontók célja? ... Csak az, hogy vala-bog éket verjenek az Anyaszék és Erdély népe, magyarsága közé, hogy mondhasák ellenségeink, hogy Magyarországon, még magyar és magyar között sincsen megértés, hogyan lenne a nemzetiségek között? Az ünneprontók, próbálkozásakkal még azt is dokumentálni szeretnék, hogy a magyar nem államalkotó nép és képtelen országvesztésre.

Hála Istennek a nemzet túl jutott azon a ponton, hogy a nemzetiség, elégedetlenségek beszédje, megállítható a Nemzetet az örökérvényesség útján. — Kösten azonban, más jelenségek is elődtek. Mindenképpen látja, tudja, hogy a felszabadulás óta, csak egy rang sajátság, művelési alkotásokban az Erdélyre vonatkozó irások áradata. Ez a jelenség, minden hasznosító ember szívét örömmel és háával tölti el. Különösen a népek, nemcsak az irók, költők Erdélyre vonatkozó alkotásai, legfőképpen nagy emberlelkű Erdélyi lelki kapcsolatokban teit beszédelik, nyilatkozataik a munkájuk — melyek az első perctől kezdve nagy mértékben segítik a visszavárók és visszajutók közötti lelki és gondolatok kapcsolat kiépítését, megállapítását. Ez pedig sok szeretettel sok körültekintést igénylő munka, hiszen az a gyötrelmes 22 esztendő az Anyaszék fölött sem múlt el nyomtalanul. Ezt a 22 esztendőt nemcsak Erdély — de az Anyaszék népe is meg-értette.

Azonban a sok nemes írás és sok megasztos esztendőket mellé, addódnak olyan irások is, amelyek minden hasznosító embert szomorúsággal töltöttek el. Olyan ható irásokat például, amelyek az állandó és az önté megküldésben nehézségekről írnak, nehézségekről, melyeket az erdélyi revizió területén. Egy előkelő fővárosi lap vezércikk íroja szerint ezek a fennálló nehézségek sokkal súlyosabbak, mint a felvidéki revizió okozta problémák. A nehézségek rosszint megnyitást, rész nt minőségjelölőteggök a szán mondják tovább a cikkirő, hogy ezek a minőségi és mennyiségi nehézségek, akadályai az ugynevezett erdélyi unióhoz, melynek feladatai nemcsak a technikai, gazdasági, forgalmi természetűek, hanem szellemi vagy lelki problémák is. Az eligazítások, a lelkiesség útjait is megjelölik.

Még tudjuk például „Hogy a lelkiesség érdékében, meg kellene értenie az Anyaszéknek, hogy az erdélyi lélek miért ragaszkodik a maga egyházi, művelődési, társadalmi és gazdasági intézményeinek. Melyek — korszerű szervezettel segítségével — 22 esztendőt megteremtettek és minden elnyomás ellenére ámentették a magyrságot”.

Na hát kérem, ez a felállítás kissé szokatlan, szinte torz, mert az Anyaszék nem akar elvenni a visszavárók Erdélyt: a világ az semmi, másrészt: semmi szükség nincs arra, hogy az Anyaszékkel valamit meg kellene értenni, mert az Anyaszék mindent megért és megértett Erdélyt a kapcsolatban, már a visszavárók parancsában. A főbb bizonyossága ennek az áldott és termékeny valóságok, a Miniszterelnöknek egyik beszéde, a kezdő kezdés, mely beszéde fennléte és kifejtésén hangyos az, hogy a visszavárók Erdély esztében sok olyan intézmény és társadalmi szervezet van, mely igen szépen bevált a gyakorlatban a mint a Miniszterelnök arra, hogy ezeknek a virágozó intézményeknek a felszabadulásban való megőrzését — amennyiben szükséges — igen kívánatos. Ez a nagyjelentőségű és mezezhangozó nyilatkozat bizonyítja, hogy az Anyaszék nem akar Erdélyt elvenni, csak az Erdélyben jól bevált intézményeket meghonosítani, átvenni akarja.

Egyébként, nem ajánlatos sok tekintetben, általában hangyosítani az Anyaszék és Erdély közötti lelkikülönbségeket, a gazdasági, technikai, forgalmi nehézségeket, mert ha egy idegen, a helyzet nem ismerő hallja ezt a sok nehézséget emlegető, sopánkodó panaszok bűszédek, azt is gondolhatja, hogy Magyarországot, Erdély felszabadulása, megoldhatatlan és súlyos problémák elé állította, úgy annyira, hogy csak az Anyaszék nem tud megküldeni. De valaki azt is hibézne az állandó nehézségek hangosításával, hogy Erdély nem a 22 év előtt és nem az Anyaszék kezébe került erőszakosan történt szent darab, hanem valami idegen gyarmat, melynek visszaváradása, meghaladja a magyar erőt.

Egyébként kérdem, ki volna olyan Nagymagyarországon, aki a reviziókkal áldó nehézségeket sokallan és a reviziókból előálló munkákat ne vállalná visszavon. Emlékezzünk! Hát mi volt a trianoni határokon belül és kívül minden magyarok a kizű 22 év alatt áma, vágya, imája, öröme, boldogsága? Mi lett volna más, mint Nagymagyarország!

Még jó a nagy nehézség emlegetésben, harangkongatásban az, hogy elismeri a cikkirő azt az igazságot, hogy az „Erdélyi lélek lényegesen ismeri el, az országos dolgokon, különösen a külpolitikában, a belpolitikában a vezetői és a közéletben, az Anyaszék vezetéseben, a hivatottságot és elsőbbségi jogát és maga is fenntartás nélkül elismeri a magyar lét és a magyarországi kemény valóságát a megkeményebb sorserű parancsát — teljes kénséggel ajánlja fel jószágait az egységes Magyarország újjászervezéséért. Hát kérdem ilyen alapokon a ilyen eligazítások mellett olyan emberfeletti nehéz problémák addódnak minden vonalon, olyan lehetetlen az együttes munka az Anyaszék és visszavárók országosra, nevezetesen Erdély között?

Végül a sokat emlegetett „Erdélyi lélek”-nek leg-szebben, legigazabban való tükrözésére idősem, Báffy Miklós főnök az „Ellensék” — Bartha Miklós lapja — karácsonyi számában megjelent vesérikciónak zárószavait. „Ne felejtsük, hogy megmaradunk tízka és talptöve az ösztartás, ami egybefűzött minket, lelki közösség egyházaival, lelki egység és áfzatos szolgálat népünkkel és népünkert. Ne felejtsük azt, amit megtanultunk, hogy nem a hangyos szó, nem a küldetés, de a mindennapi néma munka és a valóság megértés az, ami megtartott. Erőnk kell maradnunk lélekben, amilyenek lettünk haza esztendő súlyos iskolája alatt. Ezek az iskolák tanulságait tartjuk meg szívünkben, használjuk esztendőnkben, hirdessük az

Anyaszékben is melynek kedéle visszaváróink. Ne felejtsük, mert ha feledünk, visszaváróink abba a tespedésbe, amiben Erdély magyarsága élt, míg nem került szembe, a legkegyetlenebb megpróbáltatással”. Bizony az „Erdélyi lélek” szebben, szebben, tisztábban, igazabban nem sem vitette ki, mint ezek az értező, valóságból lezűrt felekűt szavak. Hirdess az ösztartást, az egységet, a népet, a néppel való munkaködszt és hirdess, hogy a tapasztalatokat, melyeket adott a Sors, az élet legkegyetlenebb idejében, meg kell tartani a jövőre, a további életre, hogy az esztendő megpróbáltatások ne találjanak felkészületlen. Lehetnek-e megoldhatatlan feladatok, addódnak-e lezűrdhetetlen nehézségek onnan, ahol ilyen lélek sugaraik szét a körre.

Ne hánytorgassuk a nehézségeket, amelyek sokszor nem is nehézségek, hanem életküldelmek, amelyek nemcsak az egyes emberek, családok életében vannak meg, hanem a nemzet, a nemzetek életében is. Ne feledjük el, hogy a mindennapi néma munka felel. Adjuk halál a Magyarok Istenének, hogy minket a magyarokat, a reviziókból eredő helytállásokra, áldozatokra rendelt.

Egyébként mindjárt kevesebb lenne a nehézség az egész vonalon, az esztében, ha írás közben valaki, soha sem vesztené el lelkét a részvétel arany marsalbotját, különösen akkor — ha a sokat szenvedett, áldott és az Anyaszékot meghatott hálaival a szűz Erdélyt — vagy az Erdélyt és az Anyaszékot örökre egyé forrasított soraprobémákról — ír.

J. Márton Bertá.

Csíkban megkezdte szervező munkáját az Erdélyi Párt.

A visszavárók napjától a Magyar Szövetség, azután a Magyar Párt, majd a Magyar Népközlöség volt az esztendőn keresztül az erdélyi magyarság politikai pártja, amelyben annyi hősieséggel vívta nemzetkisebbségi küzdelmét. A visszavárók napjával megszűnt a pártnak kisebbségküzdalmi jellege, de nem szűnt meg az a parancsoló követelmény, hogy az erdélyi szellemnek ez az összefogó szerve meg kell maradjon a azt új tartalommal be kell állítani abba az építő munkába, amellyel a magyar kormányzat akkora szeretettel harcolta ki a visszavárók művet és amely azóta is annyi áldozattal igyekszik gyógyítani a román megszállás sebeit.

A visszavárók napjától mai napig az volt a helyzet, hogy Erdély mindenképpen ragaszkodott régi magyar vezetőinek irányításához és nem kívánt bekapcsolódni semmiféle anya-oroszági pártpolitikai gyűlölködszbe.

Ezideig el is került a portáinkat minden ilyen-szerű komolyabb próbálkozás. Ez reméljük, hogy az erdélyi önművelés fellépésnek sikerülni is fog távlatartani minden olyan akarást, amely az erők megosztását eredményezné. Nehéz, komoly idők ezek. Nem a belső harcokra kell pocskodni a nemzeti erőt. Mi megtanultuk a kisebbségi iskolában azt, hogy a nemzeti egység mindennél szentebb fogalom. Erre törekedtünk, erre neveltük magunkat két évtizeden át és ma boldogabban, mint bármikor használjuk is fel az egységek áldását nemzetünk nagy sorafordulóiban.

Ezekkel a gondolatokkal bontott zászlót a visszavárók területeken az Erdélyi Párt, amelynek részéről Dr. Páll György a temesvári Magyar Párt volt főtitkára elmúlt vasárnap kezdte meg Csík megyében a szervező munkát.

Az első megbeszélés jelen voltak: Dr. Kolumbán József, Dr. Kovács Károly, Biró Ferenc főesperes, Dr. Csapak Lajos kanonok, Antal Aron főgimn. tanár, Dr. Daradics Félix, Kovács Pál ref. lelkész, Dr. Kurda István, Dr. Nagy András, Dávid Lajos, Gáspár Gábor, Pulchard János főgimn. tanár, Dr. Mathé László, Vecsey Gyula, Holló Gábor, Részegh György.

Az értekezlet sürgős fontosságának jelentette ki az Erdélyi Párt szervezési munkájának beindítását és elhatározta, hogy azt azonnal

Új kiállítási csarnokok épülnek a Mezőgazdasági Kiállításon.

A március 29-én megnyitott mezőgazdasági kiállítást és ötvenedik évfordulójának tiszteletére a O. M. G. K. a jubileumi alkalmából még gazdagabb tartalommal kívánja megrendezni, hogy így hű képet adjon a megnagyobbodott ország sokoldalú termelőképességéről. A kiállítás anyagának gyarapodása szükségessé tette, hogy elhelyezésükre újabb kiállítási csarnokok és istállók épüljenek. A kiállítási telepen a téli időny elterelésre korszerű építési technikával most is állandóan folyik az építkezés. Új, nagyobb méretű kiállítási csarnokot épített a M. Kir. Kereskedelmi Hivatal. Ebben a csarnokban a kiállítás egész ideje alatt mezőgazdasági oktató és propaganda filmeket bemutató előadások lesznek. Új csarnokot épített a M. Kir. D. hányjövődék is. A vízforgató erdőnyi és kárpátjai területek mezőgazdaságát szemléltető kiállítási anyag is különálló csarnokokat fog megtölteni.

A földmívelésügyi minisztérium áldozatkészségéből a mangalica sertések elhelyezésére az eddigi ideiglenes fabarakk-istállók helyett állandó jellegű, hatalmas méretű sertés-kiállítási istállók épülnek, amelyek a tetemesebb elhelyezés mellett az állatok alaposabb megismerésére is módot fognak nyújtani. Ezenkívül lehetővé válik a kiállításra még több tevékenység felbontása, aminek következtében a jobb minőségű állatok iránt megnagyobbodott szükséglet is a kiállításon fedezhető lesz. A székelyváros áldozatkészségéből viszont már el is készült az új hatalmas boronki-kiállítási csarnok, amely jelentőségének megfelelő elhelyezésre fog biztosítani ennek a gazdasági és szociális szempontból egyaránt jelentős állattenyésztési ágának.

A kiállítási telep további céludatos fejlesztésére vonatkozó tervek is készben vannak, úgy, hogy az idei kiállítás befejezése után folytatják a további állandó jellegű kiállítási csarnokok és istállók építését, így a jövőben a kiállítási teleprek még nagyobb lesz a befogadó képessége és még gazdagabb lehet az anyaga.

Haladó székely gazdák tanfolyam-zárása és nyitása Csikmegyében.

Folyó hó 2-án zárta az EMGE csikvármegyei kirendeltsége a második kéthetes tanfolyamát Menaságon Pünkösdi Pál m. kir. gazdasági tanfelügyelő miniszteri kiküldött, vizagabiztos előtt, aki örömmel adott kifejezést a rövid tanfolyam eredményes és tanulságos sikeréről.

Gaal Sándor EMGE vármegyei kirendeltség-vezető szervezte be a tanfolyamot, hogy székely gazdatestvérei közé szakképzettséget, kultúrát és haladást vigyen be közös holdogulásukért.

Adorján Ferenc helybeli birtokos mint tanfolyam-hallgató is zászlóvivője volt a tanfolyam sikerének, ki halás szavakkal köszönte meg a gazdakör nevében Bernáld Győző és Kozán Imre előadók fáradságtalan munkáját.

Folyó hó 3-án a m. kir. téli gazdasági iskola termében nyílt meg a megye székhelyén, Csikszerecsében a csikszerecseni gazdakör tagoknak az EMGE harmadik háromhetes tanfolyama. A város tekintélyes gazdái tértek vissza újra az iskola padjai közé, hogy életet és szakértelmet vigyenek ki a rögök közé. Eperjesy Endre és Bernáld Győző előadók szakképzettsége biztosítani fogja azt a haladást, mely alapja lesz szakszerű gazdálkodásunknak.

Gaal Sándor EMGE csikmegyei kirendeltség-vezető, mint a csikszerecseni gazdakörnek is tagja üdvözölte gazdatestvéreit, kik önzetlen munkaszeretettel kapcsolódnak bele a nemzeti építómunkába, irányt mutatva az ifjú nemzedéknek. A megnyitáson képviseltette magát a m. kir. téli gazdasági iskola is.

Folyó hó 4-én életelt adott magáról Csikborzsova község gazdaköre is, hol az EMGE-nek negyedik tanfolyama lett beindítva nagy érdeklődés mellett. Bügözy József helybeli esperes, a község viális és lelkes vezetője és gazdája veni szanktus mise keretében kérte Isten áldását a magasabb munkára.

Gaal Sándor EMGE csikmegyei kirendeltség-vezető a kolozsvári m. kir. gazdasági akadémia egyik megjelent tanárának jelenlétében nyitotta meg a tanfolyamot, beszédében hangulalyzva, hogy amely község az adott viszonyok mellett az önképzés terén életet visz be tulajába, annak van létjogosultsága az európai nemzetek között. A tanfolyamot Agárdi Illés és Kozán Imre előadók fogják levezetni, kiknek az átadásra bázis lesz arra, hogy Borzsova község gazdakörének minden egyes tagja a haladó gazda nevet kiérdemelje.

Tartsunk méheket!

Az utolsó három évben állandóan keresve, kutatva kenyérszemét lehetőségek után, mondhatnám vendégként tartózkodtam Csikban és annak tudható be, hogy régebbi szakmamezők között méhészeti szakcikkek csak szóróanyagokként jelentek meg a Csiki Lapok hasábjain.

Tekintettel azonban arra, hogy a bécsi döntés folytán visszakortulhatom valódi hivatásomhoz, melyből a gyászos emlékű uralom 17 évvel ezelőtt nyugdíj kintalás nélkül fosztott meg, ha állandó helyhez költözésem miatt nem vehetem ismét kezembe a vándorbotot, hogy faluról-falura járva nyergem meg népem a lélekemeseit szép foglalkozásra, kötelességemnek tartom a betű hatalmával hirdetni: bármilyen foglalkozást is űzön a csikl ember házában ezese alatt, vagy gyümölcsösének árnyékában el kell járnia egy-két méhesátláknak, mely előlítja a háztartásukat a legtermészetesebb édesítő szerrel, a mézzel.

Nemcsak azért kell méheket tartanunk; mert a szervezetünkre olyan nagyon szükséges cukoradaghoz csak korlátozott mennyiségben juthatunk, hanem azért is, mert az esetleges fölösleget igen jó áron értékesíthetjük. Hátha meggondoljuk, hogy a növények legnemesebb szervéből, a virágok helyéből fáradhatatlan munkánkat által előteremtett drága kincs a legkevesebb sem hasonlítható össze a gyári uton előállított répa-cukorral.

Sorozatos cikkeknek nem az a célja, hogy mester-méhészeket képezzen ki, hanem hogy gyakorlati útmutatást adjon mindazoknak, kik a méhészettel jobban megakarnak ismerkedni; mert hát tudás nélkül nem lehet a leggyorsabb foglalkozni. A méhészeti pedig kontárokát nem tűr meg.

Értesítjük t. ügyfeleinket, hogy a

GENERALA és a STEAUA

üzletállományát intézetünk, a

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT

(Generali) magyarországi igazgatósága vette át.

Felkérjük t. máramarosszigeti ügyfeleinket, hogy minden biztosítási ügyben Eble Sándor urnál levő máramarosszigeti képviselőtünkhöz sziveskedjenek fordulni. A képviselőlet címe:

Máramarossziget, Sándor-u. 10.

Triesti Általános Biztosító Társulat magyarországi igazgatósága.

3-8

Ki behatóbban szándékosk belemélyedni a méhek misztikus csodás világába, annak rendelkezésére áll „Gyakorló Méhészek Könyve” szakmunkám, melynek minden mondatát a gyakorlatból merítettem és a melyről a szakkritikák a legelismertebben — csak dícsőretet ismerve — emlékeztek meg.

Fogadjátok megjelölt szakcikkekem olyan szeretettel, a milyennel gyakorlati tudásomat rendelkezésekre bocsájtom a jobb jövő reményében.

Blénessy Károly.

A házadó-mentességről.

Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács felhívja a hazatért részek lakóinak figyelmét a már Erdélyben is érvényes 929 évi XXIX. t. a 6. §-án alapuló ideiglenes házadó-mentességre, melyet az alábbiakban ismertetünk:

Ideiglenes házadó-mentesség

Ideiglenesen mentessek a házadó alól 15 évig:

1. Új épületek, ha olyan területen épültek, ahol előbb épület nem volt
2. Új toldaléképületek, melyek még beépítetlen területen épültek
3. A teljesen lebontott épület helyére épített új épületnek a régi épület terjedelmét meghaladó része Ha az új épület legalább négyszer akkora, mint a régi, az egész új épület 15 évig adómentes.
4. Régi lebontott ház helyére épített új ház is 15 évig adómentes, de csak akkor, ha a régi ház nem szolgált lakás céljaira és az új épület lakásra alkalmas
5. Adómentességet élveznek még a régi házakra huzott új emeletet is.

Ezek a kedvezmények az ország egész területére kiterjednek, az állami adókra és a rendkívüli pótlékokra is vonatkoznak, különleges műszaki előírásokhoz azonban nincsenek kötve.

Rendkívüli ideiglenes házadó-mentesség

Az állandó és ideiglenes házadó-mentességen kívül rendkívüli ideiglenes házadó-mentességet is engedélyezhet a pénzügyi kormány 20 25 vagy 30 évre olyan városokban, ahol azt város-tervezési okok szükségessé teszik. Ezek a mentességek azonban mindig csak egy bizonyos városra és annak is csak egy bizonyos pontosan meghatározott területére vonatkoznak, ahol a városrendezési célok indokolták teszik az illető város, tér vagy városnegyed fejlesztését. Ezt a kedvezményt a városnak mindig előre kell kérnie. Magánosok ilyen kérelemmel nem fordulhatnak a pénzügyminisztériumhoz.

Gyógy- és üdülőhelyek rendkívüli ideiglenes házadó-mentessége

A vidéki gyógy- és üdülőhelyek fejlesztése céljából a pénzügyminiszter időbeli korlátozás nélkül rendkívüli ideiglenes házadó-mentességet engedélyezett:

- a) 20 évre olyan kisebb, a nyaralótelepeken szokásos új épületekre, amelyek legalább két szobából, konyhából, kamrából, vagy pedig egy üzemhelyiségből és legalább egy lakószobából és mellékhelyiségből állanak.
- b) 25 évi adómentességet az újonnan épült üzemhelyiségeket tartalmazó épületekre, szállodákra, panzióknak és a legalább négy szobából, fürdőszobából, konyhából és kamrából álló új villáknak;
- c) harminc évi adómentességet kapnak a legalább 10 szobából álló újonnan épített szállodák és panziók, ha minden 10 szoba után legalább egy fürdőszoba is van és minden lakószobába be van vezetve a vízvezeték.

A szállodákra és panzióknak az állami házadókedvezményeket kivül a községek 5-25 évi községi pótdómentességet is engedélyezhetnek, (19.191/9.5 P. M. sz. rend.)

Utban az ég felé.

XXIV.

22. Kedvenc gondolataim: a halál és a pokol.

Minden értelmes lény kettős életet folytat. A testi, földi élet szemünk előtt folyik le: növekedés, anyagcsere, munka; a szellemi élet láthatatlan, csak amikor szóban, írásban kifejezzük, akkor lesz kézenfekvő. A szellemi élet a gondolatokban, azok kiterjedésében nyilvánul meg. A gondolkodás a lélek működése az egy műhelyében. Egészemleges értelem folytonosan gondolkodik. Ennek örösi tere van, mert minden létezőre kiterjedhet. A lélek természetli a természetfeletti világban szabadon száguldbat. Olyan mint a madár, szárnya kelhet a bsepöplhet minden seget, minden sugot. Egy kiváltságot kapott a lélek, szi t. i., hogy gondolatait elrejthei, anokat földi szem nem láthatja. Ezt a gondolat-szabadságot fejseri ki az örmény nagyon elmésen: „mondok, amit mondot, de gondolok, amit akarok”. Sokszor ez kárára van az embernek. Főleg, kik a pillanat hatása alatt állanak, azoknál jó lenne a gondolat-censura, ha mások ellenőrizhetnék, sok bajtól, szerencsétlenségtől megmenekülhetnének. A gonosz tettek elmaradónak, az aljas tervek meghusulásának. Mit szólunk azokról a szegény beteg leikekről, kiknél az agyidegek, a művészek hangnerén a hurok megfussatnak, állandóan egy gondolat hántja őket, egy rögeszme rajból. Régekte is azt mondták: mond meg, ki a barátod s én megmondok, ki vagy. Ezt a nagy igazságot modernül így lehetne kifejezni: mond meg, mit gondolsz s már tudom, hogy ki vagy. Az ekes ember nem

indul meg az első gondolatára, hanem vár, megfontol, latolgat, mérlegel, a gondolatokat minden oldalról megvilágítja, az eshetőségeket s következményeket számba veszi, mielőtt végleg határozza. Melyik a jobb, a célravezetőbb? — ez a kérdés lebeg a bölcs szemel előtt. Általában meg lehet állapítani, hogy minden normális egyéneknek van kedvelt gondolatköre, melyben szivesen motog.

Itt is szükség lenne egy rendszer, örök kérsre, mely fegyelmet, rendet teremten gondolatvilágunkban. Kell egy-két szilárd sarkigasság, mely rendeli s alárendeli a többi gondolatokat. Lavalliere Evának két kedvenc gondolata volt: a halál és a pokol, illetve csak egy: a halál, ideiglenes és az örök halál. Ez vakkestyűvel szabályozta minden gondolatát. „Elvégeztetett, mondja Isten, hogy az embernek egyszer meg kell halnia”, vagyis földi szereplését be kell fejeenie. Es a legnagyobb igazság, mert letagadni nem lehet, hisz nap nap után látjuk a halál fagyos kesőnek kegyetlen munkáját. Es megnyugtató s méltányos. Születheik valaki palotában, járhat bárszonyban-biborban, de épugy megnai, mint a szegény. Egy másik rettenetes benne, hogy nem tudjuk a biztos időt, hogy mikor halunk meg? E bizonytalanság korlátossá s fékesi meg a gondolatainkat s tereli helyes irányba. Ha meg kell halni, akkor olyan gondolatokat tűrj meg elmédben s olyanokkal foglalkoss, melyek halálad pillanatában megnyugtatólag hatnak lelkedre. Mert hator olma az, aki tudja, hogy ajtója küszöbén leselkedik a halál s nem kezdül reá s nem igyezkzik azt megkönylyteni. Az első halál csak kapu, melyen át a siralomvilágyból Isten elé jutunk s ott dől el örök sorsunk. Sokban függ es gondolatainktól is, mert rendszerint azok szabályozták s befolyásolták életünket. Ha rosszaknak bizonyultunk, pokolba kerülünk, Isten szobase látjuk, örökre elvesztünk, lelkünk igazi célját nem éri el, Teremtő számára örökre meghal. Es a második, az örök halál. Asért imádkosk az egyház: „az örök haláltól mentse meg, Uram, minke”. Es a gondolat még inkább kell, hogy rendszeresdjé értelmüket, nehogy alássa örök sorsukat, maga alatt vágja el az örök boldogság fáját. Gondolj a halálra mindig, akkor szépen élis, asép gondolatokkal foglalkozol, mert aki ahogy megveti agyát, ugy alussza örök álmát.

Kőrösi Lajos.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az élet a nagy mester...

Nagy mester es a cudar élet. Folyton munkában áll. Pihenés nélkül szövi-bogossa a maga kegyetlen játékát az ember nyomában. Hol feleml, hol földhöz vág. Készülhetetlen. Mint a bolond vagy a majom. Soha nem tudhatod mi es igazi szándéka.

Vannak, akiket kiütnet, másokat megcsufol. Vannak neki hivásantóttal. Ezeket elhalmossa kegyetvel. Olyan velük szemben, mint a jó gazda. Minden pénzét marhába veri. De jaj azoknak, akikről levette a kezét. — Szegény ember sorsa — tiasta komédia.

Hát ilyen esetekről fog beszélni es a különös rovat. Kis emberek nagy bajairól. A hétköznapiok növeletlen hőselről, akik szakadatlan vivják szörnyű kösel hercukat eszel a leleményességében kifogyhatatlan hol edes, hol elviselhetetlenné növesedő teherrel — az étellel...

Nézünk csak egyik gyergyói atyánkfát, akit próbarendőrnex indított el a sorsa. De beszélés mindeanél ékes-bben az ő szösmertli levele, amelyet az eredményes jelentkezés után hasról volt kénytelen intezni felettelisehes, amint látni fogjuk egy mindennél hatalmasabb erőnek, az életnek parancsoló követelésére...

Ime a levél: „Jelentem asonnal, hogy kérem a rendőri főlvételemmek a megemmisítését, mer képtelen vagyok eltávozni a falumból, mer házasságot ígertem es a menyasszonyom asonnal házasságot követel, mer reménytelen, hogy el fogom hagyni, hogy ha eltávosom, pedig nagyon szeretném es hű tagja lennék a Magyar Kir. Rendőrségnek es így nem tehetem. Kérném az további utasításokat, hogy lehetne esen folyamodni. Kérés utján a minisztériumhoz”.

Amint látható, szegény testvérünket idő előtt elképta es életet dirigáló örök Rendőr a nő. Mer kérem, akit egyszer elbűvöl a rendőri szolgálatnak es a fajtája, bizony nem tudom merre lehet esen folyamodni...

